

SAMEN LEVEN KRANT

De kijk van Een nieuwe generatie ouderen langer thuis '25 op goed samen leven in 2045

Tijdens het congres Nieuwe generatie ouderen langer thuis stonden we met een klein team van Vilans klaar om een bijzondere taak op ons te nemen: we maakten de “krant van de toekomst”. Dit was niet zomaar een krant, maar een verslag van het nieuws dat nog moet komen – het nieuws uit het jaar 2045.

Uitgerust met pen en blocnote liepen we als reporters rond op het congres en spraken we met veel verschillende mensen, waaronder ouderen, mantelzorgers, zorgprofessionals en andere geïnteresseerden. We vroegen hen: hoe ziet ú de toekomst van ouder worden en langer thuis wonen? Wat verwacht u? Wat hoopt u? Ook legden we hen een paar verrassende verhalen over hoe het ook anders zou kunnen lopen. Die verhalen, door ons bedachte scenario's, waren bedoeld om mensen aan het denken te zetten en hun eigen beelden van de toekomst te verruimen.

“Een gemeenschap die staat als een huis, bouw je als een kathedraal.”

Pagina 9

“Zorg verlenen als ruilmiddel: een kans of een koude rekensom?”

Pagina 7

In deze krant...

presenteren we de beelden die we hebben opgehaald op basis van gesprekken tijdens het congres. We zetten verschillende toekomstbeelden naast elkaar; verwacht en gehoopt.

Waarom doen we dit? Omdat de manier waarop we naar de toekomst kijken bepaalt hoe we ons vandaag de dag gedragen. Iedereen kijkt door zijn eigen bril. Die bril is gevormd door cultuur, opvoeding, opleiding en ervaringen en overtuigingen. Op basis van die bril vormen we een beeld van de toekomst. Het bepaalt wat we verwachten dat er gaat gebeuren. Dat beeld beïnvloedt ook welke oplossingen we bedenken. Als er een groot verschil is tussen wat we verwachten en wat we hopen, dan is het interessant om te ontdekken welke waarden daaronder liggen. Hoe kunnen we dat verschil kleiner maken? Welke dingen moeten we daarvoor doen? En welke blinde vlekken zien we daardoor misschien niet?

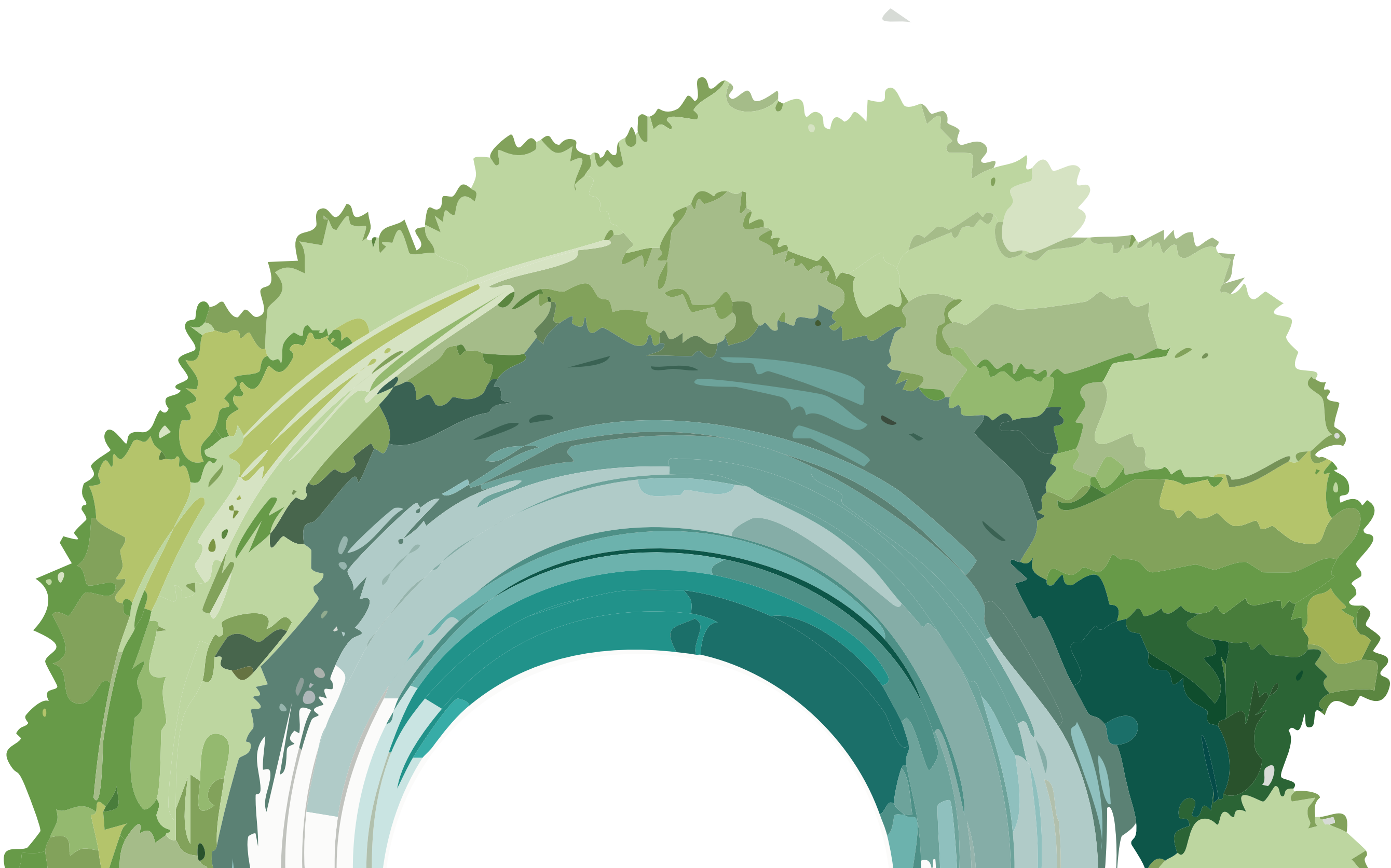
Vervolgens hebben we ook de verrassende alternatieve krantenartikelen uit de toekomst toegevoegd, met reacties van bezoekers. Dit deden

we om nieuwe manieren van denken te stimuleren en onze overtuigingen te onderzoeken. Want de toekomst is niet vaststaand; het kan alle kanten op. En, wat ook uit de reacties blijkt; het is maar net door welke bril je kijkt of je iets als kans of bedreiging ziet.

Dit alles is onderdeel van wat we bij Vilans “Strategisch Toekomstdenken” noemen. Hiermee helpen we zorgorganisaties en betrokkenen om los te komen van oude aannames en met een frisse blik naar de toekomst te kijken. Want de langdurige zorg staat voor grote uitdagingen: er is meer vraag, maar minder mensen om te zorgen. We moeten echt anders gaan denken om oplossingen te vinden die beter passen bij wat de toekomst brengt. Door samen te praten over onze beelden van de toekomst ontstaan nieuwe inzichten en ideeën. Deze krant is een voorbeeld daarvan.

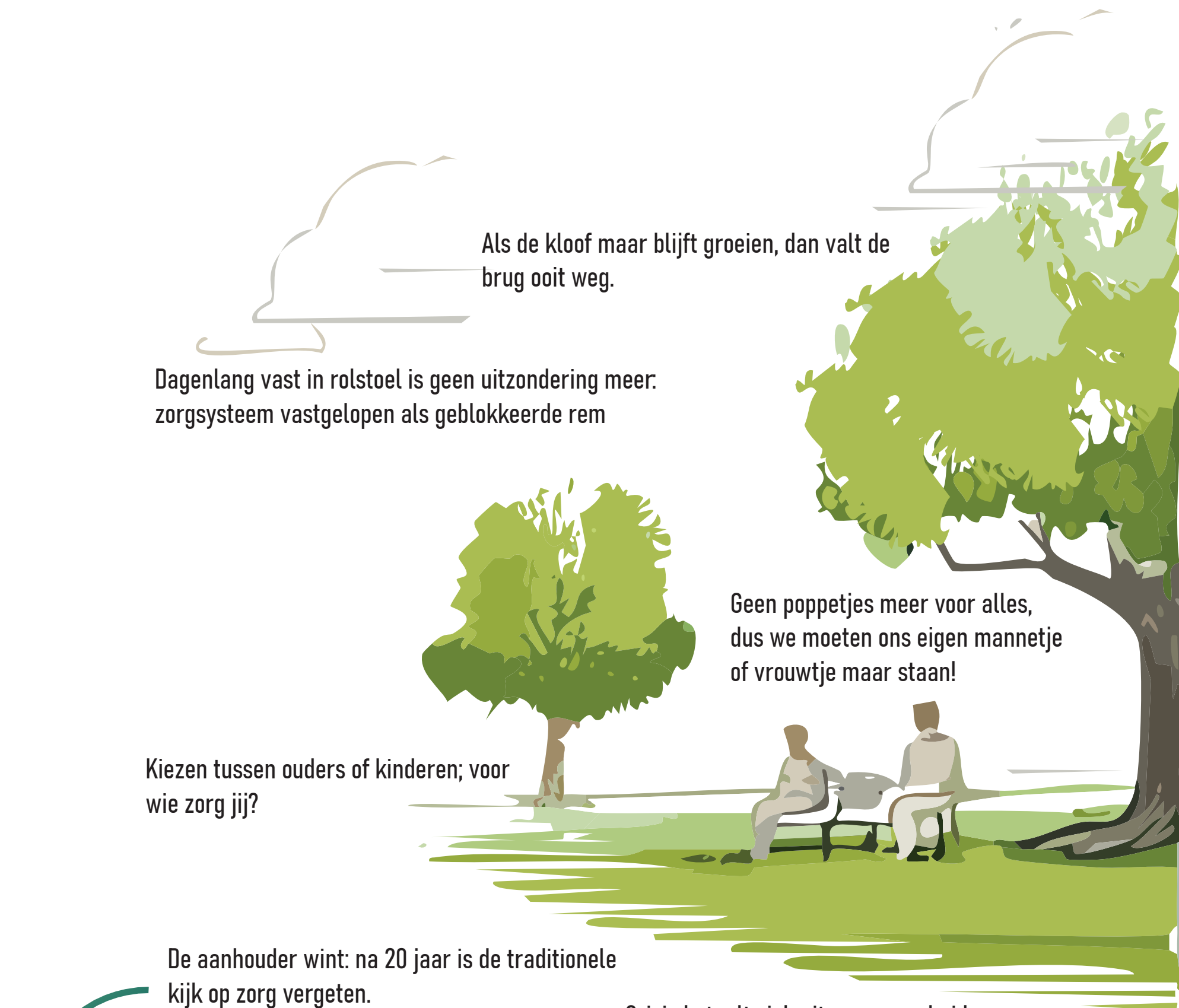
Een stap op weg naar een (on)voorstelbare toekomst!

De verwachte toekomst	4-5
De gehoopte toekomst	6-7
Tussen hoop en verwachting	8
Opinie op NGOLT	9
Alternatieven toekomst	10-12
Colofon	13

De verwachte toekomst

In het eerste deel van het gesprek vroegen we mensen om hun beeld van de verwachte toekomst te delen. Wat denk je dat er gaat gebeuren? Kijk je positief of negatief naar de toekomst en welke aannames worden er gedaan?

Als de kloof maar blijft groeien, dan valt de brug ooit weg.

Dagenlang vast in rolstoel is geen uitzondering meer: zorgsysteem vastgelopen als geblokkeerde rem

Geen poppetjes meer voor alles, dus we moeten ons eigen mannetje of vrouwtje maar staan!

Kiezen tussen ouders of kinderen; voor wie zorg jij?

De aanhouder wint: na 20 jaar is de traditionele kijk op zorg vergeten.

Crisis betaalt zich uit: zorgzaamheid en solidariteit door het dak!

• “De overgang naar een samenleving waarin mensen echt voor elkaar zorgen, verloopt traag. Pas rond 2045 zal die mentaliteitsswitch voelbaar zijn. Dan zijn er wel genoeg gemeenschappen ontstaan waarop gebouwd kan worden. Het besef dat we elkaar nodig hebben is tegen die tijd breed gedragen. Toch blijft de medische kant een uitdaging, vooral door een tekort aan zorgpersoneel. Daarom wordt steeds vaker gekozen voor technologische oplossingen als ondersteuning of alternatief.”

• “Juist een crisis brengt het beste in mensen naar boven. In tijden van nood, zoals tijdens de coronapandemie, ontstaan er spontaan vormen van zorgzaamheid en solidariteit die je zelden in rustige tijden ziet. Deze spontane menselijke veerkracht verdient meer vertrouwen, ook van de overheid.

• In plaats van de samenleving steeds meer te reguleren en controleren, pleit deze bezoeker voor het nemen van meer risico. Door regels en georganiseerde zorg juist af te bouwen, ontstaat er ruimte voor eigen initiatief en echte verandering. Net als bij ouderschap: zolang je alles voor je kinderen blijft doen, leren ze het nooit zelf. Soms moet je stoppen, loslaten en zien wat er gebeurt.

• Misschien is het zelfs nodig om een crisis bewust te forceren. Want voor veel mensen is de noodzaak tot verandering nu nog niet invoelbaar genoeg. Pas als mensen écht voelen dat het anders moet, ontstaat er ruimte voor nieuwe kansen en mogelijkheden. Het begint met vertrouwen. In de mens, en in wat er ontstaat als je ruimte laat.”

Wat men verwacht is realistischer en soms somberder dan wat men hoopt voor de toekomst. Mensen denken dat het een lange en lastige weg wordt naar die ideale samenleving. Ze weten dat we elkaar nodig hebben, maar de problemen zoals het tekort aan zorgpersoneel en de zware druk op mantelzorgers lijken onvermijdelijk. Technologie wordt genoemd, maar vooral als een noodzakelijk hulpmiddel om tekorten op te vangen, niet als dé oplossing.

Er zijn zorgen over eenzaamheid, vooral bij jongeren en ouderen. Ook het gebrek aan geschikte woningen maakt langer thuis wonen moeilijk. Het huidige zorgsysteem wordt vaak gezien als star en niet flexibel genoeg, met steeds meer verschillen tussen arm en rijk. Digitale vaardigheden worden ook een barrière voor mensen om mee te doen.

Mensen verwachten dat de overheid zich steeds meer terugtrekt, terwijl de samenleving niet vanzelf de zorgzame gemeenschap wordt die iedereen hoopt. Het blijft onduidelijk wie zorgt voor belangrijke voorwaarden zoals ontmoetingsplekken, professionele hulp en lokale initiatieven. Dit maakt veel mensen onzeker over of hun hoop haalbaar is.

De waarden van verbondenheid en eigen regie botsen met de realiteit van financiële beperkingen, regels en fragmentatie in de maatschappij. Solidariteit en zorgzaamheid vragen om tijd, aandacht en ruimte, maar het personeelstekort en de terugtrekkende overheid maken dat lastig. Duurzaamheid en inclusie vereisen langetermijninvesteringen en samenwerking die nog niet vanzelf gaan.

Wat meteen opvalt in de hoopvolle beelden, is het vertrouwen in de kracht van de buurt. Mensen dromen van wijken waar jong en oud vanzelf samenleven, elkaar kennen en helpen. Ze hopen dat mantelzorgers, vrijwilligers en professionele zorg dichtbij samenkomen. Daarbij vinden ze het belangrijk dat deze zorg en verbondenheid niet van bovenaf wordt opgelegd, maar vanuit de gemeenschap zelf ontstaat en wordt ondersteund. Ideeën zoals burgerberaden en meer lokaal beslisrecht klinken daarbij hoopvol. Technologie, vooral kunstmatige intelligentie, zien ze als een hulpmiddel dat kan helpen en verbinden, zolang het menselijke contact maar blijft.

Veel mensen hopen dat solidariteit en zorgzaamheid weer vanzelfsprekend worden in kleine gemeenschappen. Mensen willen zelf kiezen met wie ze leven, ongeacht familiebanden of afkomst. Ze willen ook betekenisvol blijven meedoen aan de maatschappij, ook als ze

ouder worden, en hopen dat ze daarvoor meer steun krijgen. Daarnaast groeit het besef dat het praten over zorg en het levenseinde belangrijk is, en dat het leven niet onnodig moet worden verlengd met medische behandelingen.

De droom is een samenleving waar menselijkheid centraal staat, waar niet het systeem, maar mensen voor elkaar zorgen. Ook de liefde voor natuur en groen, bijvoorbeeld door symbolisch bomen te planten voor toekomstige generaties, laat zien dat zij willen bouwen aan een duurzame en zorgzame toekomst.

In deze hoopvolle beelden zien we waarden als verbondenheid, eigen regie, solidariteit, zorgzaamheid en duurzaamheid terugkomen. Ze laten zien dat mensen willen leven in een omgeving waar ze zich veilig en gezien voelen, waar ze mee kunnen beslissen, en waar de zorg mensgericht is.

De gehoopte toekomst

Na te vragen naar de toekomst die mensen verwachten, vroegen we ze vervolgens ook naar hun beeld van een gehoopte toekomst. Zo kan er een gesprek ontstaan over dat er niet één, maar meerdere mogelijke toekomstën bestaan, ook in het eigen hoofd. We vullen deze toekomstbeelden vaak door allerlei aannames te doen, gebaseerd op waarden die we erg belangrijk vinden, zoals zorgzaamheid, vrijheid of gelijkwaardigheid. Dat is heel menselijk, maar ons beeld van de toekomst bepaalt ook hoe we ons in het hier en nu gedragen én welke kansen of problemen we zien.

Omdat we weer mens werden voor elkaar, bleef de grootste ellende uit.

Zorghubs staan nu in elke wijk

Niet wat je mist, maar wat je meebrengt telt.

Dat maakt de buurt zelf wel uit

Levensbeëindiging normaler dan ooit: batterij pillen slikken van de baan.

Zo richt je je eigen mini maatschappij in: gevarieerd, niet perfect, maar wel mooi!

"Welvaart zit in de toekomst bij de jongere generaties die zich samenvoegen in steden. Het mag ook wel een keer dat de jongere generatie aan de beurt is. We gaan in groepen leven, ongeacht iemands achtergrond, cultuur, geloof of opleiding. Bloedverwanten doen er veel minder toe in de toekomst. Je kiest zelf met wie je woont en hoe je je mini maatschappij inricht. Ik zie het me voor me als een esthetische wereld, maar eentje die niet perfect is. Het mag allemaal wel wat gevarieerd."

"Het gaat helemaal normaal zijn om vanaf jonge leeftijd al te praten over het levenseinde. Daardoor worden gesprekken over levenseinde vaker en sneller gevoerd tussen familieleden."

Het is niet meer vanzelfsprekend dat iedereen zo lang mogelijk probeert het leven te rekken met medicatie en andere interventies. Het gedachteloze innemen van een batterij aan pillen is van de baan.

Het is veel eerder sociaal geaccepteerd om te besluiten dat het leven voltooid is. Er wordt dan ook vaker gekozen voor het vervroegd beëindigen van het leven. De afname van zorgvragen die hiermee gepaard gaat, betekent een lichte daling in de hoeveelheid zorg die nodig is, maar het blijft een druppel op een gloeiende plaat."

Spanning tussen hoop en verwachting

Het verschil tussen hoop en verwachting gaat vooral over het vertrouwen in verandering en de rol van de overheid. De hoop richt zich op meer gemeenschapszin en lokaal eigenaarschap, terwijl de verwachtingen laten zien dat dit niet vanzelf gaat en dat er veel obstakels zijn, zoals regels, geldgebrek en verdeeldheid in de maatschappij.

Beide kanten zijn het erover eens dat verbinding tussen mensen heel belangrijk is en dat zorgzaamheid en solidariteit weer centraal moeten komen te staan. Het verschil zit in het optimisme over hoe snel en vanzelfsprekend die toekomst

er komt. Hoop stimuleert mensen om dingen te proberen en te veranderen, terwijl realistische verwachtingen vragen om praktische oplossingen.

De toekomst van ouderen die langer thuis wonen is een verhaal van verlangen, waarden en uitdagingen. De mooiste toekomst ontstaat als we durven te investeren in kleine gemeenschappen, de juiste voorwaarden scheppen en technologie gebruiken op een mensgerichte manier, zonder de menselijke maat te verliezen.

Opinie van bezoeker NGOLT

Niet bouwen op, maar bouwen vóór de volgende generaties

Stel je voor: je werkt aan iets dat je zelf misschien nooit voltooid zult zien. Niet voor je eigen gewin, maar voor het welzijn van de mensen die na jou komen. Dat is de essentie van kathedraaldenken, een manier van denken die we broodnodig hebben in deze tijd. Eeuwen geleden begonnen mensen aan het bouwen van kathedralen, wetende dat de voltooiing hun eigen leven zou overstijgen. Toch werkten ze met toewijding, omdat ze geloofden in het grotere geheel. Kathedraaldenken betekent: handelen met de toekomst in gedachten. Bouwen aan iets dat verder gaat dan het hier en nu.

“Een gemeenschap die staat als een huis, bouw je als een kathedraal.”

Vandaag de dag hebben we die visie weer hard nodig. Niet om stenen torens op te trekken, maar om zorgzame gemeenschappen vorm te geven. Gemeenschappen waarin mensen naar elkaar omzien, waar sociale samenhang centraal staat en waar niemand aan zijn lot wordt overgelaten. Onze samenleving is in veel opzichten ingericht op korte termijn. Snel rendement, individuele vrijheid, economische groei. Maar echte zorgzaamheid laat zich niet vangen in cijfers of jaarverslagen. Die vraagt om traagheid, betrokkenheid en duurzaamheid. Om het besef dat we als mensen met elkaar verweven zijn en met de generaties die na ons komen. Kathedraaldenken nodigt ons uit om nu te investeren in verbinding, in leefbare wijken, in groene plekken waar ontmoeting mogelijk is, in structuren waarin zorg niet alleen een taak van de overheid is, maar van ons allemaal. Zorgzame gemeenschappen ontstaan niet vanzelf. Ze moeten langzaam groeien, gedragen worden, generatie op generatie.

Opinie van bezoeker NGOLT

Samenleven in het groen: dé kracht van kleine groepen

De mens is een sociaal wezen. Altijd geweest. We leven, werken en groeien in relatie tot anderen. Toch lijkt die verbondenheid vandaag de dag steeds verder af te brokkelen. De snelheid van het leven, de nadruk op individuele prestaties en het digitale contact dat echt menselijk contact vervangt. Het maakt dat veel mensen zich steeds vaker alleen voelen, ondanks alle ‘verbindingen’ die we online onderhouden.

Mijn droom? Een samenleving waarin we dat sociale weefsel weer herstellen. Waar mensen niet langs elkaar heen leven, maar mét elkaar. In kleine groepen, waar aandacht is voor elkaar. Waar burens elkaar kennen en ondersteunen, en waar gemeenschappelijkheid belangrijker is dan bezit of status. Maar daar stopt het niet. Deze verbondenheid moet zich ook uitstrekken naar de aarde zelf. We zijn immers niet los te zien van de natuur, we zijn er deel van. En toch behandelen we haar als een bron die eindeloos uitgeput kan worden. Als iets buiten ons, in plaats van als iets waar wij van afhankelijk zijn.

Wat als we de natuur écht serieus nemen als partner in ons bestaan? Wat als we haar niet langer alleen beschermen, maar ook erkennen? In Nieuw-Zeeland is een rivier stemberecht toegekend, een baanbrekende stap die laat zien dat de natuur ook rechten kan en moet hebben. Het verandert fundamenteel hoe we met onze omgeving omgaan.

“In Nieuw-Zeeland gebeurt het al. Daar heeft een rivier stemberecht gekregen.”

Een toekomst in verbinding ziet er voor mij zo uit: meer groen in en rondom steden, plekken die uitnodigen tot ontmoeting en verstillig. Middelen en initiatieven die het makkelijker maken voor mensen om met elkaar in contact te komen. Kleinschaligheid. Ruimte voor gemeenschapsvorming. En bovenal: respect en zorg voor onze planeet; niet als bezit, maar als partner.

Opinie van bezoeker NGOLT

De overheid moet niet proberen een toekomst van community te forceren, het moet ontstaan en KUNNEN ontstaan.

Zorg dat het mogelijk is. Sinds een maand hebben we een jeu de boulesbaan in de straat. Moet je zien hoeveel mensen elkaar daar ontmoeten.

Alternatieve toekomsten

In het tweede deel van het gesprek laten we alternatieve, soms verrassende of prikkelende toekomstbeelden zien. Deze roepen vaak sterke reacties op, die veel zeggen over onze overtuigingen en aannames. Door hierover in gesprek te gaan, ontstaat er bewustzijn én ruimte voor nieuwe ideeën. Hoe meer we onze vaste overtuigingen durven loslaten, hoe meer verschillende mogelijkheden we kunnen zien voor de toekomst.

Toekomstscenario geschreven voor NGOLT

De Zorgmunt

Vanaf volgende week live: Zorgmunt beloont wie nu voor een ander zorgt

Na jaren van voorbereiding is het zover: de landelijke invoering van de Zorgmunt start volgende week. Alle inwoners van Nederland hebben inmiddels hun persoonlijke inlogcodes ontvangen voor het nieuwe systeem, waarmee zij hun zorguren kunnen registreren. Wie tijd besteedt aan hulp voor anderen — van boodschappen doen tot mantelzorg — spaart daarmee tegoed dat later kan worden ingezet voor eigen ondersteuning.

“Met de Zorgmunt zetten we een belangrijke stap naar een samenleving waarin we weer meer voor elkaar betekenen,” aldus staatssecretaris De Lange, initiatiefnemer van het project. “In een tijd waarin levens drukker zijn en vanzelfsprekende burenhulp onder druk staat, biedt dit systeem een moderne manier om verbondenheid te herstellen.”

Sinds de groei van de Randstad en de opkomst van de online samenleving is het organiseren van concrete hulp voor elkaar lastiger geworden. Door zorguren vast te leggen en uitwisselbaar te maken, ontstaat een nieuwe vorm van zekerheid: wie nu helpt, weet dat er later hulp beschikbaar is.

Bewoners worden opgeroepen om vanaf maandag hun uren te registreren via de app of website.

Zorg verlenen als ruilmiddel: een kans of een koude rekensom?

De reacties op de introductie van de Zorgmunt waren scherp én begrijpelijk. “Perverse prikkel,” zei iemand. “Solidariteit verdwijnt hierdoor,” een ander. Voor veel mensen voelde het ongemakkelijk: alsof iets wat van oudsher vanzelfsprekend en menselijk is, zorgen voor elkaar, ineens een transactie wordt. Ook klonken zorgen over fraude, over oneerlijkheid (“Wat als je niet kunt bijdragen?”), en over systemen die misbruikt kunnen worden.

De weerstand komt niet alleen voort uit het idee van ‘beloning’. Wat echt schuurt, is de onderliggende gedachte dat hulp aan anderen pas komt als je er zelf iets voor terugkrijgt. Dat raakt aan diepgewortelde waarden: we zorgen toch uit verbondenheid, niet omdat we ‘er iets aan hebben’?

Toch biedt dit scenario ook een andere kijk op zorgzaamheid. “Het kan misschien ook een stimulans zijn”, wordt voorzichtig geopperd in gesprek. Want wat als die zorgmunt niet alleen een ruilmiddel is, maar ook een katalysator? Misschien is de eerste hulp inderdaad ingegeven door een beloning, maar wat gebeurt er als mensen elkaar

leren kennen, en oprechte relaties ontstaan? Precies zoals we ook op zoek zijn naar een baan die niet alleen onze rekeningen betaalt, maar ook bij ons past als persoon en waar we plezier uit halen.

Daarnaast: stel je voor dat zo'n munt meer mensen in beweging krijgt. Mensen die nu aan de zijlijn staan, kunnen actief onderdeel worden van een zorgzame samenleving. Het zou het groeiende tekort aan handen in de zorg zomaar kunnen verlichten. De zorgmunt kan zo een brug vormen tussen ‘ik’ en ‘wij’.

De blinde vlek die we door onze weerstand kunnen misschien is dus misschien wel deze: we focussen op de transactie, en missen de potentie van wat daaruit kan ontstaan. Niet elk begin hoeft bezielde te zijn — als het maar deuren opent naar iets wat dat wél kan worden.

4458 BV

7606 KW

Toekomstscenario geschreven voor NGOLT

Postcode bepaalt zorg

Woonplek voortaan afgestemd op zorgbehoefte: gezondheid bepaalt je postcode

Vanaf deze week geldt het nieuwe woonbeleid: iedere inwoner van Nederland wordt voortaan geplaatst in een buurt die aansluit bij zijn of haar gezondheid en ondersteuningsvraag. Zelf kiezen waar je woont is niet langer vanzelfsprekend; zorg en woonplek zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden geraakt.

De maatregel is ingevoerd om te zorgen dat de zorg en ondersteuning die iemand nodig heeft ook daadwerkelijk geleverd kan worden door de betreffende buurt, zonder dat dit leidt tot overbelasting van omwonenden. De professionele zorg staat al een decennium onder druk door de toenemende zorgvraag, waardoor steeds meer ondersteuning terecht is gekomen bij buurtgenoten en lokale netwerken.

“Op deze manier zorgen we dat vraag en aanbod in balans blijven,” licht beleidscoördinator Jansen toe. “Buurten worden ingericht op de zorgzwaarte van hun bewoners, zodat ondersteuning dichtbij én haalbaar blijft.”

Voor inwoners betekent dit dat woonwensen minder leidend zijn geworden; de eigen gezondheid én de mogelijkheden om zelf ondersteuning aan anderen te bieden bepalen voortaan waar iemand kan en mag wonen.

Zorg dichtbij organiseren, maar wie draagt de last?

De eerste reacties op dit scenario waren fel. “Gaan we mensen verhuizen op basis van hun zorgvraag?” “Wat gebeurt er met onze vrijheid?” Voor veel mensen voelde het alsof hun autonomie werd afgepakt. Alsof een algoritme beslist waar je mag wonen op basis van je gezondheid.

Maar dit scenario is niet bedoeld om te verdelen, maar juist om te verbinden. De onderliggende gedachte is: als we écht willen dat mensen langer thuis kunnen wonen, dan moeten we de zorg en ondersteuning dichtbij organiseren. In de wijk, met de buurt, met elkaar. Alleen... niet elke wijk is gelijk. Sommige buurten vergrijzen sneller, kennen meer armoede of hebben al een hoge ondersteuningsvraag. Kunnen we dan blijven doen alsof elke buurt het zomaar aankan?

Dat is precies de essentie van dit scenario. Het werpt de vraag op: als we de zorg willen vermaatschappelijken dus meer op de omgeving en naasten willen leunen, moeten we dan ook anders gaan nadenken over wonen? Misschien wél nadenken over hoe we wijken samenstellen, zodat ondersteuning makkelijker te organiseren is?

De spanning zit in de vraag: hoe maken we buurten ‘zorggeschikt’? En zijn we bereid om daar onze ideeën over vrijheid en autonomie tegenover te zetten? We verwachten dat gemeenschappen deze omslag vanzelf maken. Maar draagkracht moet je bouwen. Dit scenario laat zien dat we misschien niet alleen het zorgsysteem moeten veranderen, maar ook hoe we samenleven.

9613 AG
3527 GV

Kabinet heft professionele zorg op

Burgers weten beter

In een historische beslissing heeft het nieuwe kabinet, onder leiding van de partij Burgers Weten Beter, de professionele langdurige zorg officieel beëindigd. Vanaf volgende maand ligt de volledige verantwoordelijkheid voor ondersteuning bij de samenleving zelf.

Alleen medische en acute zorg blijven behouden binnen professionele structuren; langdurige zorg, begeleiding en dagelijkse ondersteuning zijn voortaan taken van familie, burens en lokale gemeenschappen. Volgens de regering sluit deze stap aan bij de tijdgeest van zelfredzaamheid en wederkerigheid.

“Zorg hoort niet in instituties thuis, maar in de samenleving,” verklaarde premier Van Leeuwen vanochtend. Gemeenten ontvangen extra middelen om buurtinitiatieven, vrijwilligersnetwerken en mantelzorgprojecten te ondersteunen.

Voor burgers betekent dit een nieuwe verdeling van rollen: zorgen voor elkaar wordt dagelijkse realiteit, niet langer de taak van professionals.

Als de professionele zorg verdwijnt, ontstaat er dan juist meer solidariteit?

Dit scenario riep veel verwarring en spanning op. “Dit is veel te abrupt!”, “Dit is volstrekt onzin!”. Voor veel mensen voelde het als een rampscenario: kwetsbare mensen aan hun lot overgelaten, zorg die afhankelijk wordt van je netwerk of burens. “Niet realistisch,” zeiden sommigen. “En gevaarlijk.”

Tegelijkertijd gebeurde er iets bijzonders. Juist deze extreme insteek maakte iets los. Mensen gingen nadenken: Wat als? En: Wat willen we eigenlijk echt behouden? Iemand zei: “Waar wachten we op? Misschien hebben we wél een radicale stap nodig.” Het opende een gesprek over de manier waarop zorg nu georganiseerd is, en hoe dat ons misschien wel belemmert om echt in verbinding te komen met elkaar. “Zolang je als ouders maar dingen voor je kinderen blijft doen, leren ze het nooit zelf. Soms moet je gewoon stoppen en kijken wat er ontstaat”, reageerde iemand. “Misschien zouden we dus juist sneller stappen moeten nemen richting het afschalen van alle regels en geregelde zorg.”

Want er zit ook een andere waarheid in dit scenario. Tijdens corona zagen we wat er gebeurt als het systeem wankelt. Mensen gingen voor elkaar zorgen, stonden klaar voor burens, vreemden zelfs. In tijden van crisis ontstaan vaak juist de sterkste gemeenschappen. Dat geldt ook in verhalen uit de Tweede Wereldoorlog. Misschien moeten we ons afvragen: houdt het huidige systeem ons ook gevangen in een bepaalde manier van leven?

De blinde vlek hier is niet dat dit scenario ‘te extreem’ is. Misschien is het juist de reminder dat een crisis soms nodig is om echte verandering af te dwingen. We kunnen lang praten over transitie en vermaatschappelijking, maar zonder druk verandert er weinig. Wat als we durven versnellen? Of zelfs een beetje chaos toelaten?

Dit scenario nodigt uit om te dromen én om wakker te schrikken. Niet omdat het zo moet, maar omdat het misschien de vonk is voor iets nieuws.

Samen bouwen aan morgen

Wat we tijdens het congres en in deze krant zagen, is dat de toekomst nooit één vaststaand pad is. Er bestaan verwachtingen, soms somber en realistisch, en er bestaan hoopvolle beelden vol vertrouwen en verbinding. Beide zijn waardevol. Verwachtingen houden ons met beide voeten op de grond, terwijl hoop ons uitnodigt om te blijven bewegen, te durven dromen en stappen te zetten.

De gesprekken lieten zien dat we allemaal verlangen naar een samenleving waarin we gezien worden, waarin solidariteit en zorgzaamheid vanzelfsprekend zijn, en waarin de menselijke maat behouden blijft – ook in een wereld waarin technologie, regels en tekorten een rol spelen.

De toekomst van ouder worden en langer thuis wonen maken we niet in ons eentje, maar samen. Elke ontmoeting, elk gesprek, elk initiatief kan een zaadje zijn dat groeit tot iets groters. Het vraagt om durf, om kathedraaldenken: bouwen voor een toekomst die misschien pas generaties na ons echt zichtbaar wordt.

Met deze krant sluiten we niet af, maar openen we een uitnodiging: blijf uw beelden van de toekomst met elkaar delen. Want hoe we naar de toekomst kijken, bepaalt hoe we ons vandaag gedragen – en daarmee welke toekomst werkelijkheid kunnen worden.

Colofon

Samenleefkrant – Nieuwe generatie ouderen,
Langer thuis editie 2025

Aanleiding: Deze speciale uitgave is gemaakt op basis van gesprekken met de bezoekers van de toekomstdenken stand van Vilans tijdens de NGOLT conferentie op 11 juni 2025 in Congrescentrum NBC te Nieuwegein. Hierin bundelen we verhalen, ervaringen en indrukken die tijdens en na de bijeenkomst zijn gedeeld.

Redactie:
Luc Brassé
Marieke Sterenborg
Dianne Vasseur

Met bijdragen van:
Deelnemers van de conferentie; bedankt voor jullie toekomstbeelden, interessante verhalen en inspiratie!

Vormgeving en opmaak:
Dianne Vasseur

Uitgave:
Nieuwe generatie ouderen, Langer Thuis
Vilans

Contact:
Luc Brassé – L.Brasse@vilans.nl
Marieke Sterenborg – M.Sterenborg@vilans.nl

EEN NIEUWE
GENERATIE
OUDEREN
LANGER THUIS

CONFERENTIE